

STERKE VERHALEN VAN MENSEN MET EEN
HANDICAP • JUNI 2013 • 06

Laurent Bursens & Peter De Wilde
**“Weg met alle fysieke en
financiële drempels”**

Het nieuwe zorgzwaarte-instrument
**Hoeveel steun heeft
iemand nodig?**

Sterke deelnemers aan
de 10 Miles van Antwerpen
**“Dit is goed voor
lichaam en geest”**

De toegankelijkheid van vakantie

De zomer is van iedereen

EDITO

Wie wil moet kunnen

Het is een geval van kruisbestuiving. Het VAPH en het agentschap Toerisme Vlaanderen kennen elkaar al langer. Onze organisaties delen verscheidene aandachtspunten. Ook Toerisme Vlaanderen maakt een hoofdthema van toegankelijkheid. Hun initiatieven om drempels weg te nemen voor mensen met een beperking die met vakantie willen, kunnen vanzelfsprekend rekenen op onze volle sympathie.

Vakantie is een basisrecht. Het uitgangspunt is bijgevolg simpel. Niet participeren aan vakantie kan alleen maar het gevolg zijn van een vrije keuze. Wie wil moet kunnen [met vakantie gaan]. De zomer is van iedereen.

Vakantie, in haar brede variatie van vormen, loopt als een rode draad door dit zesde nummer van 'st*rk': van reizen over speelpleinwerking en daguitstappen tot muziekfestivals. Het is met de toegankelijkheid en de inclusieve beleving van vakantie zoals met veel maatschappelijke deelgebieden: veel weg werd al afgelegd, maar we hebben het einddoel nog niet bereikt. Alles kan beter. Het samenwerkingsakkoord dat Toerisme Vlaanderen en het VAPH vorig jaar sloten, vertegenwoordigt in ieder geval een grote stap in de goede richting. Deze overeenkomst moet metertijd uitmonden in nog meer mensen die van het vakantieaanbod kunnen genieten.

En genieten is geen toevallige woordkeuze. In dit magazine getuigen tal van mensen over de deugddoende effecten van vakantie. Mag ik er de uitspraak van Glenn Crynen uitpikken? Hij organiseert reizen voor mensen met een beperking en hij zegt: "Zo'n rondreis geeft een mentale boost aan mensen met een beperking. Door te focussen op wat ze wél kunnen, krijgen ze meer zin in het leven. Sommigen staan na zo'n reis opnieuw open voor een relatie, anderen vatten een studie aan of ondernemen iets op het vlak van hun werk. Telkens sta ik versteld over de verrijking en de inventiviteit van onze reizigers."

Ik wens u alvast een zalige, hartverwarmende zomervakantie!

Laurent Bursens
Administrateur-generaal VAPH

INHOUD

04 VAKANTIE

Bestemming: onbeperkt. Laurent Bursens (VAPH) en Peter De Wilde (Toerisme Vlaanderen) werken samen aan meer toegankelijke vakanties.

08 INCLUSIEVE SPEELPLEINEN

Waar alle kinderen welkom zijn. Geestdriftige getuigenissen over samen spelen.

10 REIZEN

Uit het oog, in het hart. De reisbeleving van mensen met een visuele beperking.

11 DE DAG VAN

David Mellaerts. De Leuvense stadsgids met een visuele beperking.

12 KORT

14 ZORGZWAARTE-INSTRUMENT

Metten om te weten. De ontwikkeling van een zorgzwaarte-instrument resulteert uit meer dan duizend inschalingsgesprekken met mensen met een beperking. Twee inscalers vertellen hoe die gesprekken verliepen.

16 SPORT

Mijlpalen in Antwerpen. Het relaas van enkele deelnemers met een beperking aan de 10 Miles van Antwerpen.

18 HULPMIDDELEN

Stand van zaken op de REVA-beurs. Wat waren de trends op de hulpmiddelenbeurs?

19 SERVICE

ANDERE 'KIJK' OP CINEMA

Films met audiodescriptie in het Brusselse Cinematek.

Cinematek richt zich – ook – op blinden en slechthorenden door filmvertoningen met audiobeschrijving te organiseren. Tijdens zo'n vertoning worden de dialogen aangevuld met beschrijvingen van wat er op het scherm gebeurt: gezichtsuitdrukkingen, handelingen van acteurs, de plaats waar de scène zich afspeelt... De oorspronkelijke dialogen en klanken worden daarbij niet verstoord. Dankzij de uitstekende zaalakoestiek in Cinematek kunnen de toeschouwers ten volle genieten van de klankband zonder een koptelefoon te gebruiken. Films met audiodescriptie zijn alleen beschikbaar op dvd en worden van op deze drager geprojecteerd. De vertoningen zijn Frans- of Nederlandstalig.

Cinematek bevindt zich in de Baron Hortastraat, op de Kunstberg, dicht bij BOZAR en het Centraal Station van Brussel.

Info en reservatie:
info@cinematek.be of
telefoon 02 551 19 19 (op zondag vanaf 14.30 uur).
www.cinematek.be

A VAN AFKORTING

Er is een woordenlijst van veelgebruikte afkortingen in de gehandicaptensector.

Als lezer van 'st*rk' heb je het beslist al gemerkt: in het taalgebruik over de de sector van de gehandicaptenzorg wemelt het van de afkortingen. VAPH (Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap), DOP (diensten ondersteuningsplan), MFC (multifunctionele centra), ZZI (zorgzwaarte-instrument), het zijn maar enkele van de afkortingen die herhaaldelijk terugkeren. Een vijftal jaar geleden startte het VGPH (Vlaams Gebruikersoverleg voor Personen met een Handicap) met een woordenlijst in zakformaat. Die lijst bevatte heel wat informatie over de gebruikte afkortingen in de zorgregie. Maar taal is een levende materie. Sommige termen doven uit, nieuwe zien het levenslicht. Kortom, de woordenlijst van afkortingen was aan een update toe. Het resultaat, de vierde editie, is te vinden op www.vgph.be/woordenlijst. Elkaar goed begrijpen is bijzonder belangrijk, en een basisvoorwaarde daarvoor is dat we dezelfde taal spreken. Daar kan deze lijst van afkortingen zeker bij helpen. Zo'n woordenlijst is natuurlijk nooit af. We kunnen elkaar helpen om de lijst up-to-date te houden. Dat kan door suggesties en correcties te melden via info@vgph.be.

RECHTGEZET STAAT NETJES

De Facebook-groep 'Speciale kindjes Vlaanderen' reageerde.

In het vorige nummer van 'st*rk' stond in het artikel 'In onze groep kunnen mensen hun hart luchten' verkeerdelijk vermeld dat Chantal Thijsman beheerder is van de Facebook-groep 'Speciale kindjes Vlaanderen'. Dit klopt niet. Chantal is wel een actief, gewaardeerd lid, maar geen beheerder. De groep werd in 2005 al meteen opgericht voor ouders van kinderen met eender welke beperking en niet alleen voor kinderen met het syndroom van Down.

DE PLUIM VAN PRINSES ASTRID

Koninklijke ondersteuning voor de Special Olympics Nationale Spelen in Gent.

Van 8 tot 11 mei namen 3700 mensen met een verstandelijke beperking deel aan de Special Olympics Nationale Spelen in Gent. Ze waren afkomstig uit 280 sportclubs en beoefenden sporten in 19 verschillende disciplines. Ze werden gesteund door 1200 coaches en evenveel vrijwilligers. Wat die 3700 deelnemers gemeen hadden? Doorzettingsvermogen.

Onder anderen prinses Astrid en haar man prins Lorenz waren aanwezig op de openingsceremonie. In een tv-interview voor de VRT stak prinses Astrid, die de Spelen in drie landstalen voor geopend had verklaard, alle atleten een hart onder de riem door openlijk haar bewondering voor hen uit te spreken.

IK GA ER NOG ALTIJD VOOR

De campagne die een job in de zorgsector promoot, kende een heropstart.

Met de slogan 'Een zorgjob, ik ga ervoor' willen Vlaams minister Jo Vandeurzen en zorgambassadeur Lon Holtzer mensen al sinds eind 2010 warm maken voor een job in de zorg- en welzijnssector. Dat die campagne vruchten afwerpt, is te merken aan het stijgende aantal inschrijvingen bij de verschillende zorgopleidingen. In mei startte een nieuwe campagne, omdat veel jongeren nu voor hun studiekeuze staan.

'Waarom ik verpleegkundige werd? Om het verschil te maken en voor de flexibele uren'. Dat is een van de slogans van de nieuwe campagne waarmee de Vlaamse overheid zorgberoepen wil promoten. "We verminderen onze inspanningen om meer kandidaten te vinden voor zorgberoepen niet. We focussen bij deze nieuwe campagne op de positieve aspecten van een zorgberoep die vaak te weinig belicht worden", vertelt zorgambassadeur Lon Holtzer.

Filmpje: http://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=BGGT9iJewdk

Affiches van de nieuwe campagne: <http://www.ikgaervoor.be/pro/page/3436>

Meer informatie: www.ikgaervoor.be

COLOFON

Driemaandelijks magazine van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap

Coverfoto: Guy Ivens • Verantwoordelijke uitgever: Laurent Bursens, Sterrenkundelaan 30, 1210 Brussel • Redactie & realisatie: Roularta Custom Media – www.roulartacustommedia.be • Concept, hoofdredactie en coördinatie: Ben Herremans • Vormgeving: Lien Huyghe • Eindredactie: Gerda Waeyaert • Het VAPH is een Intern Verzelfstandigd Agentschap (IVA) binnen de Vlaamse overheid • Een abonnement is gratis. Contacteer de communicatiedienst: VLAAMS AGENTSCHAP VOOR PERSONEN MET EEN HANDICAP • Sterrenkundelaan 30, 1210 Brussel • Tel. 02 225 85 97 • Fax 02 225 84 05 • informatie@vaph.be • www.vaph.be

“We willen fysieke en financiële drempels slopen”

Volgens Toerisme Vlaanderen verdient iedereen vakantie. De inclusieve aanpak van het agentschap werd onlangs beloond met een onderscheiding van de Wereld Toerisme Organisatie van de Verenigde Naties. Om nog meer mensen van het vakantieaanbod te laten genieten, sloot administrateur-generaal Peter De Wilde vorig jaar een overeenkomst met zijn collega Laurent Bursens van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH). Een dubbelgesprek onder administrateurs-generaal over het recht op vakantie.

DOOR ERIC BRACKE

PETER DE WILDE EN LAURENT BURSENS.
“We willen ook de mensen in de voorzieningen stimuleren om kansen te grijpen.”

“Wij kennen elkaar al langer”, zegt Laurent Bursens van het VAPH. “Het VAPH streeft al tien jaar naar een inclusief beleid en Toerisme Vlaanderen is een agentschap dat uit zichzelf al vroeg aandacht had voor toegankelijkheid. Het nam diverse maatregelen om het mensen met een handicap gemakkelijker te maken om met vakantie te gaan.”

“In feite vond Toerisme Vlaanderen tien, vijftien jaar geleden inspiratie bij inclusie-ambtenaar Rudi Kennes van het VAPH”, haakt Peter De Wilde van Toerisme Vlaanderen in. “We hebben trouwens in 2011 het tienjarige bestaan gevierd van het Infopunt Toegankelijk Reizen en het Steunpunt Vakantieparticipatie. Dat zijn de twee spelers binnen Toerisme Vlaanderen die specifiek voor een doelgroep werken. Het Infopunt Toegankelijk Reizen wil mensen met een beperking zonder drempels laten deelnemen aan het vakantiegebeuren. Het Steunpunt Vakantieparticipatie richt zich op mensen met een kleine beurs. Vakantie is een basisrecht. Iedereen die van het toeristische aanbod gebruik wil maken, moet dat kunnen zonder dat hij of zij apart wordt gezet. Het toeristische aanbod in Vlaanderen – of het nu logies, musea of attracties zijn – moet voor iedereen toegankelijk zijn, zowel fysiek als maatschappelijk.”

★OP REIS. “Vakantie is een basisrecht.”

HET KAN NOG BETER

Maar die algemene toegankelijkheid is nog niet verworven?

Peter De Wilde: “Nee, anders hadden we het Infopunt en het Steunpunt afgeschaft omdat ze overbodig geworden waren. We blijven screenings uitvoeren en stellen subsidies beschikbaar om de toegankelijkheid te verbeteren. Wie aan Toerisme Vlaanderen subsidies vraagt, moet sowieso aan het criterium toegankelijkheid beantwoorden.”

die twee groepen, zodat mensen aan toeristische activiteiten kunnen deelnemen zonder dat ze bij wijze van spreken 36 bewijzen moeten voorleggen. Op die manier gaan we ook stigmatisering tegen.”

Laurent Bursens: “Het kan inderdaad nog beter. Precies daarom zijn we samen gaan zitten om te bekijken hoe we meer mensen met een beperking kunnen laten genieten van vakantie. Vandaar de samenwerkingsovereenkomst die we vorige zomer hebben ondertekend.”

“ MENSEN MOETEN AAN TOERISTISCHE ACTIVITEITEN KUNNEN DEELNEMEN ZONDER DAT ZE BIJ WIJZE VAN SPREKEN 36 BEWIJZEN MOETEN VOORLEGGEN.

“Het Steunpunt werkt enigszins anders. Het is een platform waarbij we de aanbieders, zoals logiesverstrekkers en uitbaters van attracties, samenbrengen met organisaties die de mensen met een laag inkomen kennen. Zo proberen we te komen tot sociale tarieven die via de organisaties hun weg vinden naar de doelgroep. Ondertussen zijn er 450 toeristische aanbieders en 1200 sociale organisaties bij betrokken. Wij bouwen dus bruggen tussen

Wat houdt die overeenkomst precies in?

Bursens: “Via een campagne focussen we op onze voorzieningen om na te gaan of nog meer mensen in aanmerking komen voor het aanbod van Toerisme Vlaanderen. Veel individuele personen met een handicap vonden vroeger al de weg, maar we willen ook mensen in de voorzieningen stimuleren om die kansen te grijpen.”

De Wilde: “Eigenlijk gaat het samenwerkingsakkoord over de kruising van onze twee doelgroepen. In de doelgroep van mensen met een beperking zijn er veel mensen die in de kansarmoede terechtkomen. Hun probleem is niet alleen de fysieke toegankelijkheid van toeristische infrastructuur, maar ook de financiële drempel.”

Bursens: “Concreet doen we twee dingen. We verspreiden de informatie via de website en de klassieke kanalen van het VAPH naar de voorzieningen. Binnenkort sturen we ook samen met Toerisme Vlaanderen een rondzendbrief naar alle voorzieningen met de vraag om te bekijken of bepaalde segmenten van hun doelpubliek in aanmerking komen voor het aanbod Vakantieparticipatie.”

De Wilde: “Een aantal organisaties is al aangesloten bij het Steunpunt. Maar de informatieaanpak was gefragmenteerd. Met deze campagne willen we dat doorbreken en samen naar het doelpubliek stappen. Niet participeren omdat je niet wilt, is een keuze. Maar het mag niet dat je niet participeert omdat je niet kunt of de weg niet kent. Hinderpalen moeten we opruimen.”

Komen alle uitstappen en vakanties in aanmerking?

De Wilde: “We zetten voornamelijk in

REACTIES “Het was plezant”

Het Infopunt Toegankelijk Reizen zit ook op Facebook, waar gebruikers van de site commentaar achterlaten en reisverslagen en tips uitwisselen. Een bloemlezing.

Karolien schrijft: “We deden een vakantie naar de Dominicaanse Republiek. Volgens het reisbureau onmogelijk met een elektrische en manuele rolstoel. Toch gegaan. Nog nooit zo een toegankelijk hotel gezien -:) Een echte aanrader! Zelfs het strand was toegankelijk en er waren gereserveerde strandbedjes -:)”

Katja beveelt Natuercamping De Ruimte in het Nederlandse Dronten aan: “Dit lijkt een leuke camping! En echt voorzien op rolstoelers! Zelfs aangepaste speeltuigen!”

En Nadine toont zich heel tevreden over haar recente verblijf in Almelo: “Ik was drie nachten in <http://www.prestonpalace.nl/experiencepages/9/hotel>. Supervriendelijk personeel, alles heel goed te doen met rolstoel/scooter, hebben 4 toegankelijke kamers (onderrijdbare lavabo, inloopdouche), en behalve het zwembad zélf is alles heel goed te doen. Het zwembadgedeelte is lekker warm, het water is aangenaam warm, maar er is geen hellend vlak. Wel een makkelijke trap, met lage treden en verschillende leuningen. Op aanvraag krijg je zelfs je eigen tafel in het restaurantgedeelte. Niet echt

goedkoop, maar zéker een aanrader, je krijgt waar voor je geld!”

Ook op de website www.vakantieparticipatie.be laten mensen die via het Steunpunt op vakantie zijn geweest, reacties achter. Een gezin uit Wuustwezel dat in jeugdherberg de Fiertel in Ronse verbleef, getuigt: “Onze eerste vakantie als gezin, heel ontspannend en heel leuk. We hebben mensen leren kennen uit Zelzate en plannen onze vakantie waarschijnlijk samen – terug naar de Fiertel in Ronse of misschien ergens anders. Wij zullen vanaf nu elk jaar een vakantie plannen, en ook een beetje langer dan 5 dagen, want dit was te kort.”

Een ouder die voor het eerst Plopsaland bezocht, schrijft: “Het was plezant. Maar we hebben niet alles kunnen doen door het vele volk en de kindjes werden moe. Het is heel goed meegevallen. Ik ga volgend jaar terug naar Plopsaland.” (EB)

Op de website www.toerismevlaanderen.be kun je rechts bovenaan doorklikken op ‘Toegankelijk reizen’ en op ‘Vakantieparticipatie’.

op twee types: de dagtrips en de meerdaagse vakanties in verblijven. Van beide types zijn aparte brochures verkrijgbaar bij Toerisme Vlaanderen. De aangesloten organisaties kunnen ze ook downloaden op onze website.”

INTERNATIONALE ERKENNING

Sommige lezers kennen Toerisme Vlaanderen van de toegankelijkheidslabels.

De Wilde: “Dat is eigenlijk een promotioneel element. Een ondernemer vraagt zich af waarom hij extra investeringen zou doen. Een argument is dat het een concurrentieel voordeel oplevert. Het label erkent dat hij investeringen voor de toegankelijkheid heeft gedaan en garandeert hem een stuk promotie. De zaken met een label nemen we op in onze brochures en promotiekanalen. Als straks Toerisme Vlaanderen 2.0 een feit is, maken we dit aanbod nog meer internationaal bekend. De website van het Infopunt is trouwens vandaag al beschikbaar in het Engels, Frans en Duits, en onze All-in-brochure wordt veelvuldig gedownload door buitenlanders.”

Bursens: “Toerisme Vlaanderen krijgt internationale erkenning voor zijn inclusief beleid van de laatste tien jaar, zo blijkt ook uit de award van de Wereld Toerisme Organisatie. Op dit relatief nieuwe pad van de inclusie heeft Toerisme Vlaanderen een flinke voorsprong op het buitenland. Er is op Europees niveau nu ook een Handy Pass in de maak, die je in de hele EU zal kunnen gebruiken voor participatie op cultureel, maatschappelijk en toeristisch vlak. De voorloper daarvan is een project in de Euregio, met Limburg, de Oostkantons en de Duitse grensregio als participanten. Het VAPH is betrokken bij deze grensoverschrijdende pass, die ook geldt voor mobiliteit.”

HET CONCEPT ZORGVAKANTIE

Is het effect van de overeenkomst van vorig jaar al zichtbaar?

Bursens: “Dat is wellicht nog wat vroeg. Zo’n papieren overeenkomst vraagt tijd en een intense campagne voor ze echt begint te leven.”

De Wilde: “Vorig jaar hadden we 105.000 inschrijvers op het aanbod van het Steunpunt voor Vakantieparticipatie. Een aantal organisaties heeft sinds de ondertekening

van de overeenkomst de weg gevonden, maar er is nog werk aan de winkel. Zoiets heeft tijd nodig, weten we uit ervaring. Ons Steunpunt bestaat nu elf jaar, maar op beurzen merken we dat veel mensen er nog nooit van gehoord hebben. We stonden vroeger op de traditionele vakantiesalons, maar de jongste jaren zoeken we meer en meer de nichebeurzen op. Zo stond het Infopunt Toegankelijk Reizen onlangs in Gent op de REVA-beurs voor mensen met een beperking.”

Hebt u het gevoel dat er veel beweegt in uw branche?

De Wilde: “Ons bereik is de voorbije tien jaar spectaculair gegroeid, maar het potentieel is nog een stuk groter. Spijtig genoeg groeit het mee met de economische crisis. Wij organiseren ook elk jaar een Forum Vakantieparticipatie, dat aanbieders, organisaties en leden van de doelgroepen samenbrengt. Dat is een dag met ruim vijfhonderd deelnemers, veel energie en rechtstreekse feedback. Een voorbeeld? Mensen die alleen hun hondje hebben als gezelschap, klaagden erover dat hun huisdier niet welkom is in

“ **DE MOGELIJKHEID OM DE HULPMIDDELEN OP MAAT TE GEBRUIKEN VORMT EEN ENORME TROEF, DIE VEEL MENSEN VOOR HET EERST EEN ONTSPANNEN VAKANTIE BEZORGT.**

vakantieverblijven. Nu proberen wij de aanbieders gevoelig te maken voor deze problematiek.”

Bursens: “Het is voor onze doelgroep ook belangrijk om te weten of ze met hun hulpmiddelen ergens terecht kunnen. De hulpmiddelenmarkt is zo gegroeid dat dit nu bijna maatwerk is. De mogelijkheid om de hulpmiddelen te gebruiken in een verblijf vormt een enorme troef, die veel mensen voor het eerst een ontspannen vakantie bezorgt.”

De Wilde: “In dat verband werken we ook aan het concept zorgvakantie. De problematiek van mensen met een zorgvraag is vergelijkbaar met die van mensen met een beperking. Traditioneel komen deze mensen in de revalidatiesfeer terecht, maar ook voor hen willen we het va-

kantiegebeuren mainstreamen, zodat ze van hun vakantie kunnen genieten zoals iemand anders. Recent hebben we een aantal zorgvakantieprojecten financieel ondersteund. In een volgende stap gaan we na of we lokale zorgnetwerken kunnen inschakelen voor de dagelijkse zorgvraag van iemand die op een bepaald moment ergens in een hotel verblijft. Dat is welzijn gecombineerd met harde economie. Zo’n aanbod kan ons internationaal een concurrentieel voordeel opleveren.” ✨

www.toegankelijkreizen.be
www.vakantieparticipatie.be

✨VAKANTIE. “Iedereen die met vakantie wil gaan, moet dat kunnen.”

“Ik zie één bende kinderen die zich samen geweldig amuseren”

Op inclusieve speelpleinen zijn kinderen met een beperking even welkom als hun leeftijdsgenootjes om samen te spelen of te ravotten. Zoveel inclusieve speelpleinen zijn er nog niet: na wat zoeken vind je er wel enkele, verspreid in Vlaanderen. De ouders zijn alvast enthousiast. “Mijn kind bloeit helemaal open!” Maar het werkt even goed in de andere richting: “Zo leert mijn kind dat een handicap niet iets vies is.”

DOOR ROELAND KORTLEVEN

ORANJE. Inclusieve speelpleinwerking.

“INCLUSIVITEIT HOORT IN MIJN OGEN DE NORM TE ZIJN, NIET DE UITZONDERING.”

De meeste speelpleinwerkingen zijn ofwel volledig voor kinderen zonder beperking, ofwel uitzonderlijk alleen voor kinderen met een handicap. Net alsof deze werelden gescheiden moeten blijven. Wendy Leliaert, mama van Brent (8 jaar) en Tibo (7 jaar), kwam na lang zoeken uit bij de inclusieve speelpleinwerking van de regenOog vzw in Genk. “In de gewone opvang was Brent door zijn motorische

beperking niet welkom. De begeleidsters vertelden me dat ze er onmogelijk een kindje met nood aan extra zorg konden bij nemen.” De mama van een klasgenootje van Brent vertelde Wendy over de regenOog. “Ik vond het fantastisch dat zowel Brent als zijn jongere broer Tibo er terecht kan. Uiteraard is het vooral praktisch om je beide kinderen op één plaats af te zetten, maar anderzijds horen ze ook gewoon bij

elkaar. Bovendien helpt het Tibo om te leren omgaan met kindjes met een beperking. De eerste dag van een vakantie ziet hij er altijd wat tegen op, maar ’s avonds komt hij steevast enthousiast thuis. Als je je afvraagt waarom mensen in een rolstoel of met andere handicaps altijd zoveel bekijks hebben, dan is het omdat mensen als kind niet hebben leren omgaan met iemands anders-zijn. Inclusiviteit hoort in mijn ogen de norm te zijn, niet de uitzondering.” Ook Brent geniet van de eerste tot de laatste seconde van de speelpleindagen. “Normaal zit hij in een rolstoel, maar die mag van hem niet mee naar de speelpleinen. Hij is enorm gemotiveerd om met zijn looprekje te gaan zodat hij ook kan voetballen en ravotten. Als ik ’s avonds toekom om ze op te halen, zie ik geen gewone kindjes en kindjes met een beperking, elk apart in een hoekje. Ik zie één grote bende kinderen die zich samen geweldig amuseren.”

SPEELPLEINEN, JEUGDTELIERERS

In Oost- en West-Vlaanderen trekt de organisatie Oranje al sinds 1966 de kaart van de inclusiviteit. Tijdens de schoolvakanties organiseert deze vzw onder andere speelpleinwerking op vier locaties, in de weekends zijn er de Jeugdatelier. Inclusieve jeugdbewegingen, zeg maar. Sam (16 jaar) en Tim (11 jaar), twee broers met een verstandelijke beperking, uit Knokke-Heist kijken iedere keer uit naar de talrijke activiteiten die op het programma staan. Mama Dominique De Meester

vertelt. “Vroeger moesten mijn man en ik in de zomervakantie elk afzonderlijk verlof nemen om de opvang van onze jongens te verzekeren. Nu kunnen we dankzij Oranje zoals elk gezin genieten van een lange reis samen.” Vooraleer de stap te zetten, moesten Dominique en haar man Bert toch wel een drempel overwinnen. “Terwijl we zelf jarenlang bij de scouts zijn geweest, zagen we het aanvankelijk niet helemaal zitten. Het was moeilijk om hen los te laten. Als ouder van kinderen met een beperking voed je hen onbewust toch wat overbeschermend op. Soms breekt het angstzweet me uit als ik bijvoorbeeld hoor dat ze een fietstocht gaan ondernemen. Onterecht. De manier waarop de begeleiding alles in goede banen leidt en de jongens steunt en helpt, vind ik fantastisch. Mijn jongens vertellen fier aan klasgenoten dat ook zij naar de jeugdbeweging gaan. Het is hun hobby geworden, een echte uitlaatklep.”

Dominique is blij dat er inclusieve initiatieven zoals Oranje bestaan. “In een ideale wereld zou elke jeugdbeweging zich moeten openstellen voor kinderen met een beperking, maar kinderen zijn hard voor elkaar. Geef ons dan maar Oranje waar onze jongens zich naar hartenlust kunnen uitleven, maar toch de nodige bescherming en individuele ondersteuning krijgen.” ★

www.deregenboog.be
www.oranje.be

★BRENT. “Hij geniet van elke seconde.”

★TIM. “Hij is trots”

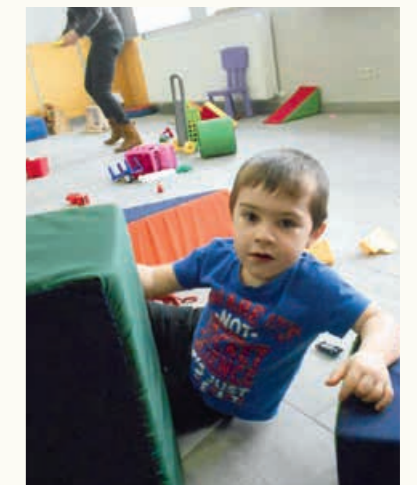

“ONZE JONGENS KUNNEN ZICH NAAR HARTENLUST UITLEVEN EN KRIJGEN TOCH DE NODIGE BESCHERMING EN ONDERSTEUNING.”

Het verhaal van Milan
“HIJ BLOEIT HELEMAAL OPEN”

De kleine Milan is een kindje van vier met lichte autismestoornissen. Tijdens de schoolvakanties gaat hij naar de regenOog in Genk. Mama Maura De Rosas is blij met deze keuze. “Eerst ging Milan naar een gewone school. Hij voelde zich er alleen. In de inclusieve school waarderen ze hem voor wie hij is. Datzelfde geldt voor de regenOog. Milan gaat soms wat ruw om met andere kindjes, maar de begeleiders weten perfect hoe daarop in te spelen. Ze blinken uit in geduld. Als Milan zijn begeleiders van de regenOog ziet, dan bloeit hij helemaal open en voelt hij zich gelukkig.”

★MILAN. “Dankzij het geduld van de begeleiders.”

“Je voelt meteen dat je ergens anders bent”

Reizen met een visuele beperking. Hoe beleef je het? Welke herinneringen neem je mee naar huis? “Er is heel weinig dat niet kan.”

DOOR BARBARA VANDENBUSSCHE

Eric Van Damme, voorzitter van de Vereniging voor Blinden en Slechtzienden VeBeS, is bijna dertig jaar blind en heeft al veel gereisd, zowel vroeger als nu. “Mijn reisherinneringen helpen me nog om dingen te visualiseren. Mijn laatste reis was ons Alpenkamp in Zwitserland, waar we elke dag bergwandelingen deden. Omdat we daar aan de rand van een gletsjer liepen of aan een ketting

tegen een bergwand hingen, hadden we daar uiteraard heel goed opgeleide begeleiders voor.”

“Ik sta er niet vaak bewust bij stil dat ik blind ben, ook niet op reis. Als je uit het vliegtuig of de trein stapt, voel je meteen dat je ergens anders bent, door de geuren, de geluiden, de sfeer. Als we naar musea gaan, beschrijft mijn partner wat er te zien is. Vele dingen maken een reis

een beleving, er is altijd wel iets aparts. En er zijn veel manieren van reizen. Je kan als blinde op reis naar binnen- en buitenland, op ski-, wandel- of fietsvakantie (op een tandem). Een collega van me is gek op Azië en gaat er parasailen, surfen en duiken. Er is heel weinig dat niet kan.”

DE HARTSLAG VAN DE STAD

Dorothy De Bakker ziet nog wel een beetje, maar enkel in de periferie. “Als ik ergens kom, maak ik onbewust een blauwdruk om de weg terug te vinden, en dat werkt meestal. Maar mensen in de bus herkennen lukt me niet zonder begeleiding. Bovendien reis ik niet altijd makkelijk in groep, omdat ik langere tijd nodig heb om dingen te zien, te voelen en in me op te nemen. Vorig jaar ging ik met VeBeS naar Macedonië en dat is enorm goed meegevallen. We beklommen bergen, daalden af in ravijnen, namen de boot,... en kregen dankzij de aandacht voor onze beperking voldoende tijd om alles op te nemen. Die reis deed in alle opzichten zeker niet onder voor de manier waarop anderen op reis gaan. Integendeel, omdat we alles bewust proberen te beleven, nemen we misschien meer mee aan ervaringen.”

Enkele jaren geleden ging Dorothy ook zelfstandig met twee vriendinnen naar New York. “Ik vreesde ervoor: wij als slechtzienden in een miljoenenstad, maar vanaf de eerste dag zat de stad in mijn systeem. Vooral vanwege het ritme van de stad. Ik kon als het ware de hartslag van de stad voelen. Ik vond er makkelijk de weg, mensen waren er beleefd en het beeld van de wolkenkrabbers tegen de felblauwe lucht kwam op mij over als een prachtig abstract schilderij.” ✨

“ IK STA ER NIET VAAK BEWUST BIJ STIL DAT IK BLIND BEN. OOK NIET OP REIS.

REIZEN MET EEN VISUELE BEPERKING.
“Vele dingen maken van een reis een beleving, niet alleen de dingen die je ziet.”

“Ik laat mensen de stad voelen”

Tijdens de kantooruren werkt David Mellaerts, die slechtziend is, bij het Europees Sociaal Fonds. In zijn vrije tijd gidst hij groepen interactief door zijn thuisstad Leuven. “Het mooiste compliment dat iemand me kan geven? Dat hij iets, waar hij al jaren voorbijliep, dankzij mij anders bekijkt.”

DOOR ELIEN HAENTJENS

DAVID MELLAERTS. De Leuvense stadsgids met een visuele beperking.

“ IK SPOOR MENSEN DIE ZIEN AAN OM HUN TASTZIN MEER TE GEBRUIKEN.

David Mellaerts volgde een opleiding Germaanse Filologie aan de KU Leuven. Kort na het behalen van zijn diploma startte hij als freelance-gids voor de stad Leuven. Een jaar later kon hij bij het ESF-Agentschap in Brussel beginnen. “Ik voelde me hier meteen thuis”, vertelt David. “Via tewerkstelling willen we sociale integratie bewerkstelligen. Als communicatieverantwoordelijke vertaal ik technisch moeilijke inhoud naar een breed publiek.” Intussen is David, na meer dan twintig jaar, nog altijd stadsgids in Leuven. Ook daarbij waakt hij er in de eerste plaats over dat hij zijn boodschap op een toegankelijke manier brengt. Eind april nam hij bijvoorbeeld een dertigtal nieuwsgierigen zonder visuele beperking op sleeptouw door de stad. Thema van de rondleiding: ‘natuursteen’. David vertelde zijn publiek onder meer over de verschillende

soorten stenen in het stadhuis, en over de poreuze travertijn van museum M.

DE TEMPERATUUR VAN STENEN

Maar vooral liet hij de mensen voelen aan de Leuvense stenen. “Onze westerse cultuur heeft het tactiele verdrongen, maar als slechtziende doe ik er wel vaak een beroep op. Ik spoor ziende mensen aan om hun tastzin opnieuw te gebruiken, en vraag hen tegelijk om voor mij te kijken. Die interactie versterkt de ervaring. Zo wees iemand me op het temperatuurverschil van stenen, iets waar ik zelf nog nooit over had nagedacht. Zijn uitleg leerde me dat hoe hoger de dichtheid van een steen is, en dus hoe

minder zuurstof erin kan, hoe kouder die steen aanvoelt. Want lucht is een goede geleider.”

Het sterkste komt David Mellaerts uit de hoek tijdens zijn rondleidingen voor blinden of slechtzienden. “Deze rondleidingen vloeien voort uit mijn liefde voor architectuur en voor de stad. Omdat de mensen van deze doelgroep op weinig plaatsen terecht kunnen, zijn mijn rondleidingen erg vernieuwend. In dit kader heb ik samen met Patrick Devlieger het boek ‘Leuven horen en voelen’ met bijbehorende cd en tactiele platen uitgebracht. We presenteren er de klassieke bezienswaardigheden van Leuven in, maar dan op een multisensoriële manier.” ✨

KORT

U/Turn naar Tenerife

Na Nicaragua en Marokko voegde U/Turn met Tenerife onlangs een derde bestemming toe aan het aanbod. Deze piepjonge vzw geeft mensen met een beperking de unieke kans om hun grenzen te verleggen tijdens een avontuurlijke rondreis.

Voor oprichter Glenn Crynen en zijn mede-initiatiefnemers blijft het knokken om de vzw financieel boven water te houden. Na het televisieprogramma 'Voorbij de grens' (met fotografe Lieve Blancquaert) – waarvoor Glenn de tocht uitstippelde die hij mee begeleidde – besloot hij vorig jaar het initiatief een structureel verlengstuk te geven. Glenn Crynen: "Zo'n rondreis geeft een mentale boost aan mensen met een beperking. Door te focussen op wat ze wél kunnen, krijgen ze opnieuw zin in het leven. Sommigen staan opnieuw open voor een relatie, anderen starten een studie of beginnen een zoektocht naar werk."

Omdat de kansen op de arbeidsmarkt voor deze mensen beperkt blijven, hoopt de initiatiefnemer in de toekomst bedrijfsleiders en managers te overtuigen om mee te gaan. "Als zij de mentale kracht zien van mensen met een beperking, dan groeien hun jobkansen. Telkens sta ik er versteld van welke verrijking en inventiviteit iemand met een beperking toevoegt aan de groep en dus ook aan een organisatie."

Deelnemers schrijven vrij in op de geregelde afreizen naar de drie bestemmingen. "Iedereen betaalt hetzelfde bedrag. Dat geldt ook voor de arts, kinesist en andere begeleiders die als vrijwilliger meegaan. Bij voldoende inschrijvingen gaat de reis door."

www.projectu-turn.com

★U/TURN. "We focussen op wat we wél kunnen."

Op het laatste van het leven

Hoe ga je om met mensen met een verstandelijke beperking die ernstig ziek of stervende zijn? Veel ouders, familieleden, hulpverleners, artsen en verpleegkundigen worstelen met deze vraag. Met het beeldboek 'Nu en straks' bieden orthopedagoge Sofie Sergeant en illustratrice Saar De Buysere een prachtig antwoord.

Praten over sterven en de dood is in onze samenleving niet vanzelfsprekend. Wanneer het gaat over mensen met een verstandelijke beperking volgt dikwijls het antwoord: "Laat hen liever in het ongewisse. Wat doe je deze mensen anders aan?" Sofie Sergeant zocht naar een manier om het onderwerp toch bespreekbaar te maken. Net zoals bij het boek 'Dingske' over dementie, koos ze opnieuw voor een beeldboek. "Beeldboeken met mooie, passende illustraties laten een open dialoog toe over moeilijke thema's. Mensen met een verstandelijke beperking hebben vaak problemen met het woord. Met illustraties overbruggen we deze afstand en ondersteunen we het gesprek. Dit kan zowel het geven van informatie zijn, het stellen van gerichte vragen of het aangaan van een dialoog met een open agenda. Bij dit laatste ligt het boek gewoon op tafel en luister je naar wat de mensen zelf spontaan vertellen."

De nood was hoog, stelde Sofie Sergeant vast. "Voor de publicatie ontving ik vanuit verschillende hoeken mails met vragen wanneer het klaar zou zijn. Ook de sector van de palliatieve zorgen zelf was sterk vragende partij. Almaar meer worden zij geconfronteerd met bejaarde of zieke mensen met een verstandelijke handicap."

Het beeldboek, de handleiding én het werkboek kosten bij Handicum 63 euro en kan je bestellen via www.handicum.be/winkel

De eenheid van levenskwaliteit

Eind maart lanceerde docente Vera Van Hove van de Hogeschool Gent, Faculteit Mens en Welzijn in eigen beheer het boek 'Kwaliteit van bestaan'. Dat handelt over de levenskwaliteit voor mensen met een verstandelijke beperking.

Vera Van Hove: "Ik stelde vast dat de term 'levenskwaliteit' geregeld opduikt in beleidsnota's, ook bijvoorbeeld in het Perspectiefplan van minister Jo Vandeuren. Er was volgens mij nood aan een Nederlands-talig boek dat een overzicht biedt van de verschillende internationale publicaties die hierover recent verschenen. Wat bedoelen we met de 'kwaliteit van bestaan'? Welke modellen en meetinstrumenten kunnen we gebruiken? Mijn boek vertrekt vanuit de theorie, maar ik probeer het vlot leesbaar te maken met praktijkvoorbeelden en gespreksfragmenten waarbij ik mensen met een verstandelijke beperking citeer."

Het boek is uitermate boeiend voor startende beroepskrachten in het welzijnswerk, studenten, maar ook voor directies en stafleden van welzijnsinstellingen.

Het boek kost 18 euro (excl. verzendingskosten) en kan besteld worden via kwaliiteitvanbestaan@gmail.com

Festival in het fort

Vrijdag 2 augustus davert Fort 4 in Mortsel gegarandeerd op zijn grondvesten. Die dag vindt er de allereerste editie plaats van het inclusieve muziekfestival Ritmirock. Enkele van de headliners zijn de Clement Peerens Exposition en Les Truttles.

Sheila Bollaert is een van de vier begeleiders en leerkrachten van De Thuishaven – Ritmica die het festival in haar vrije tijd mee organiseert. "Wij willen een volledig inclusief muziekfestival", vertelt ze. "Dit betekent dat zowel mensen mét als zonder beperking welkom zijn als bezoeker. Daarnaast organiseren we het festival samen met onze cliënten, volwassenen met een verstandelijke beperking. We stelden onze werkgroep evenredig samen zodat ook hun ideeën en voorstellen zeker aan bod komen." Ook tijdens het festival krijgen de mensen van De Thuishaven – Ritmica de nodige taken. "Sommigen helpen bij de opbouw, anderen zullen de drankenstands bemannen. We zoeken voor iedereen een taak die hij of zij aankan, onder de nodige begeleiding." Ritmirock koestert stevige ambities. Sheila Bollaert: "Voor deze eerste editie mikken we op tweeduizend bezoekers. Nadien beslissen we of we voor een jaarlijks of een tweejaarlijks festival gaan."

Kaartjes kosten 15 euro per persoon en kan je bestellen via www.ritmirock.be

Brussel per tandem

Ook dit jaar rijden er maandelijks op zaterdag of zondag weer tandemtochten uit in Brussel en de omliggende regio. "Als u door een visuele beperking of andere reden niet zelfstandig kan fietsen, dan bieden deze tochten de ideale mogelijkheid voor een fijne en sportieve dagtocht", zo vertelt Kristel Peeters, verantwoordelijke G-sport van de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

"Elke keer staat er een andere route op het programma. Het startpunt ligt altijd in de buurt van een trein- of metrostation. We voorzien begeleiding van en naar het station. U hoeft zelf geen tandem of begeleider te hebben, wat uiteraard wel mag. Vanuit de sportdienst beschikken we over twaalf eigen tandems." Deelnemen is eenvoudig. "Stuur een mailtje naar kristel.peeters@vgc.be en ik hou u op de hoogte van de tochten. Je kan dan per e-mail bevestigen. De prijs varieert van 2 tot 10 euro, afhankelijk van of u een begeleider en een eigen tandem meebrengt."

www.vgc.be/sport

★TANDEMTOCHTEN. "De ideale mogelijkheid voor een sportieve dagtocht."

“De mensen worden hier beter van”

De ontwikkeling van een nieuw zorgzwaarte-instrument is het gevolg van een onderzoek met meer dan duizend zogenaamde ‘inschalingsgesprekken’ met mensen met een beperking. Veroniek en Veronique, twee getrainde inschalers, vertellen over hoe die gesprekken verliepen.

DOOR PETER VAN DYCK

Hoeveel ondersteuning heeft een persoon met een beperking precies nodig? Om die behoefte correct en objectief te bepalen, heeft men eigenlijk een instrument nodig dat de zorgzwaarte van iemand kan meten – of met een ander woord voor meten: inschalen. In de loop van 2012 werd zo’n zorgzwaarte-instrument (ZZI) op punt gesteld. Voor wie het nog niet kent, het ZZI

bestaat uit een geheel van vragen die in een gesprek met de persoon met een beperking overlopen worden. Aan de hand van de antwoorden op die vragen wordt berekend hoeveel ondersteuning iemand nodig heeft om zo adequaat mogelijk, binnen zijn ruimere sociaal-maatschappelijke context, in het dagelijkse leven te kunnen functioneren. De betrouwbaarheid van dit nieuwe zorgzwaarte-instrument werd door recent wetenschappelijk onderzoek bewezen (zie kader).

Om het nieuwe zorgzwaarte-instrument zo goed mogelijk te laten werken, hebben de makers ervan meer dan duizend van die gesprekken onderzocht. Die gesprekken duurden ruim twee uur en ze werden gevoerd door getrainde inschalers. Bij die gesprekken waren telkens twee

informanten aanwezig: twee mensen uit de onmiddellijke omgeving van de ondervraagde persoon met een beperking. Die mensen, meestal een begeleider en iemand uit de familie of de vriendenkring, konden de persoon met een beperking helpen om de antwoorden te formuleren. De gesprekken hadden trouwens thuis bij de ondervraagde mensen plaats. Doel van het onderzoek was om na te gaan of de juiste vragen op een goede manier gesteld werden en of het resultaat dat na de inschaling berekend werd volgens én de inschalers én de cliënten én de informanten acceptabel was. Veroniek Vandenrijdt en Veronique Verreijt zijn getrainde inschalers van het Oriëntatiecentrum in Wilrijk, dat door het VAPH wordt erkend als multidisciplinair

*VERONIQUE & VERONIEK. “Het is belangrijk dat we blijven samenkomen.”

“**HUN BETROKKENHEID BIJ DEZE GESPREKKEN GAF SOMMIGE MENSEN RUST EN VERTROUWEN.**”

Rapport EEN BETROUWBAAR INSTRUMENT

Het wetenschappelijke onderzoeksrapport stelt dat het zorgzwaarte-instrument versie 2012 valide en betrouwbaar is voor alle meerderjarige personen met een beperking, ongeacht de aard van hun handicap. In zijn huidige vorm stelt het zorgzwaarte-instrument (ZZI) de juiste vragen en werkt het met goede rekenregels voor de berekening van de nood aan begeleiding (de B-waarde) en de nood aan permanentie (de P-waarde). De nood aan nachtpermanentie (de N-waarde) wordt nog bepaald op basis van het klinisch oordeel van de getrainde ZZI-inschaler. Het VAPH heeft nu een instrument in handen dat de zorgzwaarte objectief kan meten en dat een noodzakelijke bouwsteen is op weg naar een meer vraaggestuurde zorg. Hoe en wanneer het zorgzwaarte-instrument concreet zal worden ingezet, wordt momenteel nog besproken.

team. Samen voerden Veroniek en Veronique bijna tachtig van die gesprekken in de experimentele fase van de ontwikkeling van het zorgzwaarte-instrument. “Het was toen belangrijk om het gesprek goed in te leiden”, zegt Veroniek Vandenrijdt. “Omdat dit vraaggesprek voor sommige mensen nogal bedreigend kon overkomen, legden we de bedoeling van de inschaling goed uit.” Haar collega Veronique Verreijt beaamt dit. “Voor iemand die bijvoorbeeld schrik had dat de ondersteuning die hij nu kreeg, door dat gesprek zou veranderen, was het een geruststelling om te weten dat het nog maar om een experiment ging.”

GEEN TE MOEILIJKE VRAGEN

De zorgbehoeften van iemand worden uitgedrukt met drie parameters: begeleidingsintensiteit, permanentie en nachtpermanentie. Tijdens het inschalingsgesprek overloopt de inschaler systematisch alle vragen uit het ZZI. Deze vragen komen voort uit bestaande vragenlijsten en gaan onder meer over zelfredzaamheid, het voorkomen van gedragsproblemen, hulp bij medische zaken, op een inclusieve manier deelnemen aan de maatschappij, ... Een van deze vragenlijsten is de Supports Intensity Scale (SIS). “Die lijst bevat vrij complexe vragen waar je niet simpelweg ja of nee op kan antwoorden”, getuigt Veroniek. “Ze eisen een serieuze denkoefening, die voor sommige mensen best zwaar kan zijn.”

Het VAPH is bij de ontwikkeling van het zorgzwaarte-instrument niet over één nacht ijs gegaan. Het proces is al in 2005 begonnen met het in kaart brengen van de zorgzwaarte van 17.000 mensen die ondersteuning kregen van een voorziening. Daarna volgden er nog verschillende onderzoeksfases om het instrument te verbeteren, onder andere bij gebruikers van het zogenaamde persoonsgebonden budget (PGB). De inschalers hebben de evolutie van nabij gevolgd. Veronique Verreijt: “In een vorige versie zaten er nog vragen bij die niet altijd aansloten bij de leefwereld van de mensen met een beperking. Ze moesten zich situaties inbeelden die helemaal niet aan de orde waren, zoals ‘wat als u weer zou gaan werken?’. Die vragen waren vaak te abstract voor hen, en ze zijn intussen dan ook geschrapt voor deze mensen.”

Tijdens de ontwikkeling van het zorgzwaarte-instrument werd er voortdurend overleg gepleegd en, waar nodig, bijgestuurd. “Het is belangrijk dat we blijven samenkomen om dingen af te toetsen”, vindt Veroniek Vandenrijdt. “Zo is de opbouw van de vragen op ons aangeven aangepast. Moeilijke vragen kan je beter uitstellen tot het moment dat de mensen wat meer op hun gemak zijn. Met heel persoonlijke vragen over bijvoorbeeld incontinentie moet je niet beginnen.”

SOMS EMOTIONEEL BELASTEND

De inschalers zijn van mening dat het huidige zorgzwaarte-instrument een goed beeld van de ondersteuningsnoden oplevert. Veroniek: “Bij een inschrijving hoort nu ook wel al een multidisciplinair verslag en daarbij worden verschillende domeinen objectief bevraagd. Maar met

ZORGZWAARTE. Hoeveel ondersteuning heeft een mens nodig?

het zorgzwaarte-instrument worden de zelfredzaamheid en de ondersteuningsnood toch veel meer uitgediept.” De Supports Intensity Scale (SIS) bijvoorbeeld, een van de schalen uit het zorgzwaarte-instrument, geeft niet alleen weer welk type ondersteuning iemand behoeft, maar ook de frequentie ervan én de tijd die het in beslag neemt, in uren en minuten uitgedrukt. “Dat geeft een accuraat beeld van de hoeveelheid begeleiding die iemand per dag nodig heeft”, verzekert Veronique. “Zoiets haal je niet uit een gewoon gesprek, zoals nu bij een inschrijving gebruikelijk is.”

De twee inschalers hopen dat mensen met een beperking op langere termijn beter zullen worden van het zorgzwaarte-instrument. De feedback van de gebrui-

kers was tot nu toe overwegend positief. “Hun betrokkenheid bij het inschalingsgesprek geeft sommige mensen rust en vertrouwen”, merkte Veroniek. Collega Veronique: “Je had mensen die oprecht blij waren met deze manier van werken, al had je er ook die het zeer confronterend vonden. Enkele keren maakten we het mee dat iemand het gesprek verliet omdat het emotioneel te belastend werd. In dat geval ging deze persoon akkoord dat we met de twee informanten de verdere vragen overliepen.” ★

In het septembernummer van st*rk verschijnt een interview met een persoon met een beperking die aan deze inschalingsgesprekken heeft deelgenomen.

“Door te lopen word ik sterker in mijn hoofd”

Met meer dan 35.000 deelnemers kende de 10 Miles in Antwerpen op 21 april een recordopkomst. Onder hen een aantal mensen met een beperking. “Sport is goed voor de zelfcontrole en het doorzettingsvermogen.”

DOOR BARBARA VANDENBUSSCHE

Lenny Lootens is zes jaar, maar hij beschikt over een volwassen doorzettingsvermogen. Vier jaar geleden werd hij samen met zijn ouders getroffen door een zwaar ongeval, waardoor hij in een rolstoel terecht kwam. Dat belette hem niet om karateka te worden. Samen met zijn vader Wesley en grote zus Katoo doet hij aan full contact karate en op de 10 Miles van Antwerpen liepen ze samen de Kids Run van 1 kilometer.

“Vanaf de eerste karateles zag ik Lenny sterk vooruitgaan, niet alleen door de beweging, maar ook vanuit het gevoel ergens bij te horen”, vertelt Wesley. “Sport geeft kinderen doorzettingsvermogen en zelfcontrole, en doet hun levenskwaliteit toenemen. Aan doorzettingsvermogen heeft Lenny geen gebrek: vier jaar

“TOT VOOR KORT MOEST IK JENSEN MEESTAL DUWEN. NU DOET HIJ ALLES ALLEEN.”

geleden leek hij nog zeker tot zijn 18de veroordeeld tot een beademingstoestel. Doordat hij alles zelf wilde doen, hoe moeilijk dat ook ging, herstelde hij veel sneller dan verwacht. De Kids Run werkt hij helemaal autonoom af.”

Een maand geleden sloot ook Jensen Van Geyt (12) zich aan bij de karateclub. Hij lijdt net als zijn vader aan de ziekte van Strümpell-Lorrain, een aandoening van het ruggenmerg. Dat verhindert hem

niet het beste van zichzelf te geven in de karateles, en ook tijdens de Kids Run. “Ik vind het superleuk om aan sport te doen”, vertelt Jensen. “Vanaf de eerste karateles had ik de microbe te pakken, en ik ga ervoor. Ik heb nu wel gekneusde knokkels, misschien ben ik een beetje te enthousiast geweest...”

Ook Christel, de mama van Jensen, ziet heilzame effecten van de sport. “Tot voor kort moest ik Jensen meestal duwen als we naar school gingen, maar nu doet hij alles alleen, ook op drempels en de tram.”

Voor de Kids Run hadden beide kinderen zich niet specifiek voorbereid. Trainen doen ze sowieso al veel in de judoschool. “Bij karate doe je veel kracht oefeningen, maar natuurlijk is het nog wat anders om een lange afstand te lopen”, zegt Wesley.

*LENNY. Sterker dankzij karate.

*STEFAN. “De drukte bij de start vind ik het moeilijkste.”

KLAAR VOOR DE 10 MILES. Van links naar rechts: Luc en Stijn, de karate-leraar en een vriend van Lenny. Jensen met achter hem de moeder van Lenny. Lenny met zijn vader. Zus Katoo met twee vriendinnen.

“Ik ben zelf op het idee gekomen door een filmpje op internet van een man die samen met zijn zoon de marathon loopt. Ik had het vroeger erg moeilijk met het feit dat ik nooit samen met mijn zoon aan sport zou kunnen doen, maar nu hebben we toch een manier gevonden, en dat doet ons beiden goed.”

ALLE BEGIN IS MOEILIK

Stefan Jawitz (17) werd in 1996 geadopteerd en komt uit Roemenië. Hij heeft een

VAPH-DEELNEMERS

Lopen voor het goede doel

Ook een groep collega's van het VAPH besloot spontaan deel te nemen aan de Antwerp 10 Miles. Ze liepen niet om te winnen, maar voor het goede doel. De deelnemers lieten zich sponsoren en gaven de opbrengst aan Handicap International voor projecten voor fysieke revalidatie. In totaal sloten zich 163 mensen aan bij het 'We Repair Lives'-team van Handicap International.

verstandelijke handicap, maar is erg sportief. “Ik ben dol op lopen en doe het twee of drie keer per week. Ik voel me er veel sterker door, niet alleen mijn lichaam, maar ook in mijn hoofd. Thuis in Watermaal-Bosvoorde train ik geregeld met andere jongeren, onder meer aan de Zatopek-academie, waar ik de jongste loper ben, en ik beoefen ook andere sporten: klimmen, voetbal, minivoetbal en zwemmen.”

De 10 Miles in Antwerpen is niet de eerste wedstrijd die Stefan meeloopt. Zo deed hij onlangs mee in Louvain-la-Neuve en heeft hij al drie keer de 20 km van Brussel op zijn palmares staan. “Het lopen op zich ben ik dus wel gewend, alleen het vertrekken is soms nog wat moeilijk. Ik houd niet van te veel drukte om me heen. Maar zodra ik vertrek, voel ik me weer op mijn gemak. Voor de koers loop ik samen met iemand anders. Door mijn handicap is het moeilijk om een gelijkmatig tempo te houden, dus is het makkelijk als ik gewoon een andere loper kan volgen. Vroeger was het niet makkelijk daar iemand voor te vinden, omdat ik heel enthousiast ben en niet iedereen even gemotiveerd of snel is. Maar Sofie van Handicap International kent me, en zij zoekt nu iemand met wie ik samen kan lopen.”

OP DE VOET VOLGEN

Michel Van Wambeke (37) neemt deel voor Handicap International. Hij loopt al zes jaar en doet voor de derde keer mee aan de 10 Miles. “Ik heb een zicht van slechts 5%. Bij het lopen moet ik daarom iemand kunnen volgen, maar hier is er volk genoeg. Alleen van de tunnels en de overgang van licht naar donker ben ik wat bang, maar als ik achter iemand met een wit of geel T-shirt loop, zal dat wel lukken. Voor de rest is het altijd wat hopen dat er niet te veel stoepen of obstakels zijn onderweg.”

Trainen doet Michel wel alleen, op bekend terrein waar geen verkeer is. “Hier bevind ik me in een onbekende omgeving, wat heel anders is. Zo houd ik er rekening mee dat ik de weg na aankomst zal moeten terugvinden. Ik heb de route van de finish naar hier al in mijn hoofd geprent om zelf terug te komen. Die route is intussen een automatisme geworden.” ✨

Wil je meer weten over het karateproject, kijk dan op <http://projectlenny.be>

“Fietsen zijn nog altijd een trend”

Van 25 tot 27 april werd in de Gentse Flanders Expo de REVA-beurs georganiseerd. Al wie op zoek was naar informatie over hulpmiddelen voor personen met een beperking, voor zowel mobiliteit of thuis als voor sport of op reis, kon er terecht. De beurs klopte af op maar liefst 15.409 bezoekers. Ook het VAPH en het KOC (Kenniscentrum Hulpmiddelen) waren er aanwezig met een gedeelde stand.

DOOR LESLIE GHEKIERE

*REVA-BEURS. 15.409 bezoekers.

*DE STAND VAN HET VAPH EN HET KOC. Toegankelijkheid via de touchscreens.

De stand van het VAPH en het KOC op de REVA-beurs in Flanders Expo was op zijn minst opmerkelijk te noemen: geen papieren brochures maar wel twee grote touchscreens waar iedereen naar hartenlust kon opzoeken wat ze nodig hadden. En dat bleek een groot succes. “We werden er echt over aangesproken”, zegt Heidi Verhoeven van het KOC. “De bezoekers vonden het een tof initiatief. Ze konden via die touchscreens surfen naar onze website, al onze brochures bekijken of ze elektronisch bestellen zodat ze die achteraf via mail toegestuurd krijgen. De mensen konden ook onze volledige databank raadplegen. Als kenniscentrum verzamelen we alle informatie over hulpmiddelen, zonder onderscheid te maken of ze terugbetaald worden of niet, en zonder commerciële insteek.”

DOSSIERKENNIS BESCHIKBAAR

Ook op de VAPH-stand konden bezoekers via een touchscreen de website raadplegen en alle brochures van het VAPH opzoeken. Voor het VAPH is de REVA-beurs ieder jaar een ideaal moment om persoonlijk kennis te maken met het publiek. Gino Klaassen van het VAPH: “Veel personen met een beperking kwamen ons op de beurs bezoeken met praktische vragen over de status van hun dossier. We hebben er dus voor gezorgd dat we vanuit onze stand op Flanders Expo toegang hadden tot onze elektroni-

sche dossiers. De meeste mensen echter bezoeken eerst de beurs en komen dan bij ons vragen of er een tegemoetkoming mogelijk is voor wat ze willen kopen.”

Wat zijn de populairste hulpmiddelen? “We krijgen momenteel enorm veel aanvragen voor tegemoetkomingen voor bedden, trapliften en optrektoestellen”, vertelt Frans Caestecker van het VAPH. “Op onze stand van de REVA-beurs kregen we ook veel vragen in verband met fietsen. Dat was vorig jaar al een trend, en fietsen blijven dus populair.” *

“ **GEEN PAPIEREN BROCHURES MAAR TWEE GROTE TOUCHSCREENS WAAROP DE MENSEN KONDEN OPZOEKEN WAT ZE NODIG HADDEN.** ”

SERVICE

Kijk Ik Kook

Grafisch vormgeefster Lise Weuts heeft een nicht met het syndroom van Down. Door samen met haar te koken werd het haar duidelijk dat er nood is aan aantrekkelijke en gespecialiseerde boeken die de zelfstandigheid van deze doelgroep bevorderen. Het idee voor ‘Kijk Ik Kook’ was geboren.

‘Kijk Ik Kook’ wil mensen met een verstandelijke beperking helpen zelf te koken. De recepten worden stapsgewijs weergegeven in een eenvoudig fotoverhaal. Daarnaast is de tekst geschreven in grote letters en korte zinnen. Bij elk recept staat er een beeldend overzicht van de ingrediënten en keukenbenodigdheden. Zo kunnen ook mensen die niet kunnen lezen, gebruik maken van dit boek.

‘Kijk Ik Kook’ is uitgegeven bij Lannoo en kost 29,99 euro. Het is ook verkrijgbaar in de boekwinkel.

Dat is kinderspel

Speel-o-theken: speciaal aangepast aan kinderen met een beperking.

Spelen is van groot belang voor de ontwikkeling van een kind, ook voor een kind met een beperking of langdurige ziekte. Daarom werden er speel-o-theken opgericht. “Omdat kinderen met een beperking dikwijls pas later of soms helemaal niet aan spelen toekomen, probeert de speel-o-theek hen hierbij te stimuleren door aangepast speelgoed uit te lenen en een snoezelruimte aan te bieden”, vertellen Els Hoste en Emilie Theuninck van Speel-o-theek De Piepbal. “Dat is een veilige, sfeervolle omgeving waar kinderen al spelend gestimuleerd en geprikkeld worden, dankzij aangepaste muziek, lichteffecten, beweging en trillen. Ouders of andere begeleiders krijgen in de Speel-o-theek ook hulp bij het uitkiezen van een geschikt stuk speelgoed, en mensen die beroepsmatig met deze kinderen bezig zijn, kunnen geschikt oefenmateriaal ontlend. Het materiaal is ingedeeld volgens de ontwikkeling van het kind, om lichamelijke, verstandelijke en socio-emotionele vaardigheden te oefenen.”

Tijdens de schoolvakanties zijn speel-o-theken vaak enkel bereikbaar na telefonische afspraak. Zie www.spelotheken.be

*SPEEL-O-THEKEN. Spelen stimuleert de ontwikkeling van alle kinderen.

Breinblessures

Alle info over niet-aangeboren hersenletsels (NAH) is te vinden op een website.

De website infoNAH verzamelt alle Vlaamse initiatieven met betrekking tot niet-aangeboren hersenletsels (NAH). De site wil een gids zijn voor mensen die in hun omgeving of professioneel te maken hebben met NAH. Niet alleen patiënten, maar ook hun familie en hulpverleners kunnen er dus terecht. Je vindt er onder meer informatie over NAH, hulpverleners, ontmoetingen met lotgenoten, publicaties, nuttige links en zo meer.

De site is een initiatief van Sig vzw, dat zich tot doel stelt de levenskwaliteit van mensen met functioneringsproblemen en hun omgeving te bevorderen via inclusie en integratie. Zij werken hiervoor samen met Dynamiek, dat ontmoetingen en vrijetijdsbestedingen organiseert voor mensen met een niet-aangeboren hersenletsel. De makers roepen bezoekers op om de informatie op de site mee aan te vullen, tips te geven of vragen te stellen die ze nu nog niet beantwoord zien.

www.infoNAH.be. Je vindt infoNAH ook op Facebook: www.facebook.com/Infonah

Het VAPH zorgt voor personen met een handicap!

Bij het VAPH kunt u terecht indien u een tussenkomst voor de aankoop van een hulpmiddel wenst. Er zijn veel diverse hulpmiddelen waarvoor u bij het VAPH kunt aankloppen. Ook bij de aanpassing van uw woning of wagen helpt het VAPH u verder. U bent ook welkom bij het VAPH als u een persoonlijke-assistentiebudget wenst. Het VAPH financiert tal van voorzieningen voor personen met een handicap. Voor opvang en begeleiding, zowel bij u thuis als in een tehuis.

Kortom... het VAPH staat voor u klaar!
www.vaph.be

VRAAGJE VOOR HET VAPH?

www.vaph.be
☎ 02 225 85 97

Provinciale Afdelingen
(voor vragen over uw persoonlijk dossier)

Prov. Afd. Antwerpen
Potvlietlaan 5
2600 Berchem
☎ 03 270 34 40
☎ 03 270 34 41
antwerpen@vaph.be

Prov. Afd. Vlaams-Brabant
Vlaams Administratief Centrum
Diestsepoort 6/57
3000 Leuven
☎ 016 31 12 11
☎ 016 31 12 29
leuven@vaph.be

Prov. Afd. Limburg
Ilgatlaan 7
3500 Hasselt
☎ 011 27 43 54
☎ 011 28 51 09
hasselt@vaph.be

Prov. Afd. Oost-Vlaanderen
Kortrijksesteenweg 788,
9000 Gent
☎ 09 269 23 11
☎ 09 269 23 39
gent@vaph.be

Prov. Afd. West-Vlaanderen
Jacob van Maerlantgebouw
Koning Albert I-laan 1/2 bus 55,
8200 Brugge
☎ 050 40 67 11
☎ 050 39 36 80
brugge@vaph.be

Antennepunt Brussel
Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH)
Sterrenkundelaan 30 - lokaal 004
1210 Brussel
☎ 02 225 84 62
☎ 02 225 84 05
brussel@vaph.be
Open op maandag en woensdag van 9.15 tot 12.15 uur en van 14 tot 16 uur (in juli en augustus enkel op woensdag)